

Pääkirjoitus

Naurisnostalgiaa epävarmuuden aikakaudella

Antti Lindfors & Anna Kinnunen

Epävarmat ajat ruokkivat kontrolli- ja turvallisuushakuisuutta paitsi vahvojen mielipi- teiden myös erilaisten riskienhallinnan käytäntöjen muodossa. Yhtäältä viime vuosien geopoliittiset, kansanterveydelliset, ekologiset ja taloudelliset kriisit ovat synnyttäneet kansallisella tasolla laajamittaisia ennakkoinnin strategioita NATO-jäsenyydestä kriittisen infra- struktuurin häiriönsietokyvyn investointeihin. Yksilötasolla päätään ovat nostaneet maan- puolustusinnon ohella esimerkiksi survivalismi ja erilaiset preppauskulttuurit (ks. myös Valkonen 2022). Esimerkistä käy *Helsingin Sanomien* hiljattain esittelemä klapeilla, kuiva- muonalla ja täysillä pakastimilla itsensä varustanut liperiläinen Pasi Karosto, joka selviäisi tilanteen vaatiessa omavaraisesti arvionsa mukaan ”ainakin kolme kuukautta” (Westrén-Doll 2022). Veikko Huovisen preppauskirjallisuuden klassikko *Hamsterit* saa sopivasti uuden elo- kuva-ensi-iltansa tammikuussa 2023. Ensi vuonna Tšekin Brnossa folkloristit, etnologit ja antropologit yhdistävän SIEFin teema on epävarmuus.

Perinteentutkimuksen näkökulmasta erinäiset valmistautumiskulttuurien ja primitiivisten selviytymistaitojen mediaesitykset ovat ajallisuudessaan kiinnostava yhdistelmä nostalgian- nälkäistä tulevaisuussuuntautuneisuutta. Niitä voisi tulkita myös bahtinilaisen historiallisen inversion ajankohtaisena muotona, jossa tulevaan (kurjuuteen) valmistaudutaan visioimalla menneitä (parempia) aikoja ja taitoja. Symbolista – ja konkreettista – nälkää tyydyttää näkö- jään jo ”1980-luvun perusruoka”, jonka padoista ja vuoista, lantuista ja nauriista koostettujen viikkoaterioiden pariin voi kuulemma pian olla säästeliäisyssyistä järkevää ”palata” (Halén 2022). Nykypäivänä halvempaa perusruokaa tosin lienevät nuudelit sun muut einekset – niistä saattaa toki uupua maukas nostalgian sivumaku.

Tämäkertainen *Elore* on toimituskuntamme Niina Hämäläisen ja Heidi Henriikka Mäkelän vastuutoimittama teemanumero, jonka keskiössä ovat ruumiillisuuden ja ideologioiden näkökulmista tarkastellut tunteet, emootiot ja affektit. Teemakokonaisuus sisältää neljä artikkelia, joiden käsittelemät aiheet, aineistot ja aikakaudet tarjoavat lukijalle monipuoli- sen matkan tunteiden maailmaan erilaisissa suullis-kirjallisissa aineistoissa. Matkalla tar- kastellaan muun muassa seksiä ja seksuaalisuutta koskievien kalevalamittaisten runojen

vastaanottoa 1800- ja 1900-luvuilla ja päädytään nykyitkuvirsiin ja niiden affektiivisiin käytäntöihin tutkijan ja muusikko-itkijän välisen dialogin muodossa.

Teema-artikkeleiden ohella numero tarjoaa Pauliina Aarvan, Tiia-Tuulia Kankkusen ja Tiina Väänäsen artikkelin ”Elämäni on muuttunut kokonaan”, jossa tarkastellaan luontaishoitojen käyttöön liittyviä perusteluita ja hoidoista saatuun apuun liittyviä kokemuksia. Tutkimus perustuu Otakantaa.fi-verkkopalvelussa vuonna 2021 toteutetun luontaishoitokyselyn vastauksiin. Samoin kuin tunteisiin keskittyvän teemakokonaisuutensa suhteen, myös tämän artikkelin kohdalla *Elore* on ajan hermolla, sillä artikkeli ottaa osaa CAM-hoidoista eli vaihtoehtoisista ja täydentävistä hoitomuodoista sekä tieteessä että sen ulkopuolella käytävään vilkkaaseen, paikoin hyvinkin voimakkaita mielipiteitä – ja tunteita! – puoleen jos toiseenkin herättävään keskusteluun. Lisäksi numero tarjoaa lukijoilleen tuttuun tapaan myös tukun ajankohtaisia tekstejä sekä kirja-arvioita.

Tämän lehden myötä *Eloren* päätoimittajana viimeiset kolme vuotta toiminut Antti Lindfors antaa tilaa uusille ihmisille. Lindfors kiittää lukijoita ja yhteistyökumppaneitaan Heidi Mäkelää, Anna Kinnusta ja Petja Kauppia sekä koko *Eloren* toimituskuntaa kuluneista vuosista ja toivottaa jatkajalleen, Tarton yliopistossa työskentelevälle Pihla Siimille onnea matkaan. Myös *Elore* kiittää vastavuoroisesti Anttia osaavasta ja paneutuvasta toiminnasta lehden ruorissa!

Lähteet

- Halén, Anni 2022. Mitä on ”80-luvun perusruoka, johon palaamalla voisi säästää? Asiantuntijat kertovat, miten ruokakuluista tingitään. *Helsingin Sanomat*, 2.8.2022. Saatavilla: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008969228.html>.
- Valkonen, Jarno 2022. *Mökin kanssa ajattelu: Ympäristösosiologinen mielikuviutus ympäristökriisin aikakaudella*. Tampere: Vastapaino.
- Westrén-Doll, Joakim 2022. Valmiina. *Helsingin Sanomat*, 19.11.2022. Saatavilla: <https://www.hs.fi/visio/art-2000009150357.html>.